

Journal of Psychological Science

Print ISSN: 1735-7462 Online ISSN: 2676-6639

Homepage: http://www.psychologicalscience.ir

Presenting a conceptual model of student teacher training based on psychological, spiritual, physical, social, economic, and artistic dimensions

Mahnaz Amiri Farutagheh¹, Roya Afrassiabi², Behrang Esmaeilishad³

Ph.D Candidate in Educational Management, Department of Educational Sciences, Bojnord branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran. E-mail: mamiri.97@yahoo.com
 Assistant Professor, Department of Educational Management, Bojnourd Branch, Islamic Azad University, Bojnourd, Iran. E-mail: Afrasiabi@bojnourdiau.ac.ir
 Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Bojnourd Branch, Islamic Azad University, Bojnourd, Iran. E-mail: Esmaeili@bojnourdiau.ac.ir

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received 09 August 2023 Received in revised form 06 September 2023 Accepted 12 October 2023

Published Online 23 October 2023

Keywords:

teachers, psychological, spiritual, artistic, social education **Background:** The category of spiritual and psychological and social education is one of the most important and fundamental aspects of education. It is believed that the definition of education is linked to culture in various ways.

Aims: This research aims to present a conceptual model of psychological, spiritual, scientific, physical, social, economic and student education of art teachers.

Methods: In this research, considering the purpose and nature of the research, the research method has been used through two qualitative and quantitative methods. The statistical population in the qualitative section includes: professors and faculty members of Farhangian University of Khorasan Razavi Province and in the quantitative section, the size of the community. All professors of Farhangian University are in Khorasan Razavi Province. The statistical sample size in the qualitative section includes: 30 people and in the quantitative section, the sample size was calculated based on the Morgan table as 291 professors and students of Farhangian University of Khorasan Razavi Province. The research tool in the qualitative section includes a semi-structured interview and the research tool in the quantitative section includes a researcher-made questionnaire on cultural education of student teachers. This questionnaire has 32 questions. For statistical analysis, structural equation modeling method was used using PLS software and at the same time, multiple regression analysis and correlation coefficient and factor analysis were used.

Results: The findings showed that the organizing themes for psychological education, spiritual education, religious education, economic education, scientific education, social education, physical education and artistic education are, and the model designed for the cultural education of student teachers based on the six fields of the document of development was an appropriate model.

Conclusion: The results showed that paying attention to all six dimensions of the Transformation Document can play an important role in training student teachers. Therefore, special attention to using this document in training student teachers will not only train teachers who are well-trained but also equipped with educational skills that can transfer the six dimensions of training to students.

Citation: Amiri Farutagheh, M., Afrassiabi, R., & Esmaeilishad, B. (2023). Presenting a conceptual model of student teacher training based on psychological, spiritual, physical, social, economic, and artistic dimensions. *Journal of Psychological Science*, 22(128), 209-223. 10.52547/JPS.22.128.209

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 145, 2025 © The Author(s). DOI: 10.52547/JPS.22.128.209

Corresponding Author: Roya Afrassiabi, Assistant Professor, Department of Educational Management, Bojnourd Branch, Islamic Azad University, Bojnourd, Iran.

E-mail: Afrasiabi@bojnourdiau.ac.ir, Tel: (+98) 9155847573

Extended Abstract

Introduction

Education, as the most fundamental educational institution in the country, is the foundation of the religious, scientific, cultural, political, economic and social personality of the future generation. Achieving dynamic, successful and effective education requires a deep and radical transformation in this institution and is decisive (Noori et al., 2023). Improving the quality of skills related to psychological, spiritual, scientific, physical, social, economic and artistic education provides the basis for improving the skills of learners, and localization and empirical knowledge enhancement facilitate the realization of the six-area indicators (Mousavi & Setareh, 2020). One of the problems that education has faced so far is a singleaspect attention to the category of education. Education with a one-dimensional and single-aspect process is harmful to society, and unfortunately, some schools and families raise their children in a singleaspect, which causes individuals to become isolated in the future or to tend to other deviant paths (Kazemi, 2023). One of the skills related to education is psychological education. Integrating psychological principles and emphasizing inclusive education has a positive impact on teacher effectiveness and student outcomes. Identified psychological tendencies help to develop competent and culturally adaptive educators who are able to address the diverse needs of students (Kruty et al., 2024). Using spiritual principles and spiritual education in classroom management can have significant and positive effects on the learning environment and behavior of students and even teachers. Promoting values such as honesty, perseverance, and responsibility, which stem from religious principles, helps teacher students apply these qualities in all aspects of their lives (Rahimi et al., 2024). (Zeng et al., 2023). Social learning environments, especially those in university-based teacher education programs, are the starting point of an individual's teaching career. It is widely accepted that learning environments play a fundamental role not only in developing the teaching expertise of prospective teachers, but also in helping to develop the teaching profession as a whole (Cetin et al., 2022).

Another important educational issue is the economic education dimension. Pudineh et al. (2018) refer to the role of teachers in two dimensions of thrift and avoidance of waste, including: teaching students to be frugal, avoiding waste as a religious and personal duty, using quality equipment, not causing harm, and saving energy. In the second dimension, economic culture, they also refer to issues such as creating a culture for the proper use of property, trying to preserve property, and supporting national production (Pudeh et al., 2019). Physical education and sports form an important part of the school curriculum and the process of educating and raising children and adolescents. Achieving the educational goals of physical education in the three cognitive, emotional, social, and psychomotor areas is only possible educational research, purposefulness, through planning, and the use of a lesson plan, and it is one of the lessons that, if planned correctly, can play an effective role in the growth and development of students (Qaseminejad, 2024). Art and its aesthetic values in education have significant potential for the comprehensive growth of students and teachers (Saedi, 2024).

Based on the developments that have taken place in the last decade since the approval of this fundamental transformation document, it is necessary to align the indicators proposed in this document with the current needs of society, identify the shortcomings that have emerged in it over the past decade, and provide the necessary solutions to improve them. Therefore, this research aims to present a conceptual model of cultural training for student teachers based on the six areas of the transformation document.

Method

In this research, according to the purpose and nature of the research, a combined research method has been used through two qualitative and quantitative methods.

The statistical population studied in this research consists of two groups: 1- In the qualitative part, it includes: professors and faculty members of Farhangian University of Khorasan Razavi province who have doctorate degrees in educational sciences, social science researchers and specialists in culture. In this section, data collection was done through

semi-structured interviews. The size of the statistical population in the qualitative part of this research was 30 people. In the quantitative part, the size of the community is all the professors of Farhangian University in Khorasan Razavi province. The size of the statistical population in the quantitative part of this research is 1200 people. The sampling method studied in this research consists of two groups: in the qualitative part with a purposeful method and in the quantitative part, they are relative randomly and the same ratio as the number of visiting professors and faculty members in the statistical population is considered in the sample. has been taken. The size of the statistical sample studied in this research consists of two groups: 1- In the qualitative part, it includes: 30 professors and faculty members of Farhangian University of Razavi Khorasan province who had the necessary qualifications to conduct the interview. In the qualitative part, sampling and interviews have been done to the point of saturation. 2- In the quantitative part, the sample size was calculated based on Morgan's table of 291 professors and students of Farhangian University in Razavi Khorasan province. The research tool in this research consists of two parts: Qualitative part: The research tool in the qualitative part includes a semi-structured interview and information for the initial interview the examination of the theoretical foundations and the researches conducted on the cultural education of student teachers based on six areas. The fundamental transformation document was obtained. The research tool in the quantitative part includes a researcher-made questionnaire about the cultural education of student teachers based on the six areas of the fundamental change document. This questionnaire has 30 questions and measures the dimensions of religious education, education, scientific education, social education, physical education and artistic education. In order to check its validity, experts' content validity and face validity were used, so that the content of the questionnaire was approved by 5 professors in the field of education, and Cronbach's alpha test was used to check its reliability, and the Cronbach's alpha score was 0.81. It has shown the reliability of the questionnaire. The statistical analysis method in this

research consists of the following parts: Qualitative part: In the qualitative part, to ensure the validity of the qualitative part of the research and to ensure the accuracy of the findings from the point of view of professors, principals and school teachers, as well as principals and assistants Education organizations that are experts and knowledgeable in this field were used. During the detailed analysis of the data, concepts were developed through coding, directly from the participants' interview transcripts or according to their common usage. Quantitative part: In this part, according to the research questions, descriptive and inferential statistics methods were used. To describe the data, the central and dispersion index such as mean, standard deviation, and to determine the relationships between variables and their importance coefficients, exploratory and confirmatory factor analysis were used to rank the factors and components. In order to test the validity of the research theoretical model and calculate the impact coefficients, the structural equation modeling method was used by Lisrel software, and at the same time, multiple regression analysis, correlation coefficient and factor analysis were used to do this, SPSS24 and PLS software were used.

Results

In order to summarize the data, similar and repeated themes extracted from the text of the interviews and cultural education factors related to the subject of the research were combined and their frequency was obtained and the main themes were identified using the exploratory inductive method.

The evaluation indicators of the factor model as a whole indicate that the fit of the model is established, in other words, all the indicators are in the desired range and indicate the desirability of the excellent model of cultural education factors.

Table 1. Organizing and basic themes related to cultural education factors

Overarching theme	Organaized theme	Basic theme		
Cultural education	religious education	extracurricular activity Commitment to religious values		
Cultural education	Economic education	Religious loyalty Knowledge of economic capability		

Conclusion

This study aimed to present a conceptual model of cultural education for student teachers based on the six dimensions of the Development Document. The findings showed that the organizing themes for cultural education include: religious education, economic education, social education, physical education, and artistic education, and the model designed for cultural education for student teachers based on the six dimensions of the Development Document was an appropriate model. The present study was in line with the results of research by Crotty (2024), Sarabis et al. (2024), Ghasemi-Nejad (2024), Fisher et al. (2018), and Sharon (2017). In the constantly evolving landscape of education and professional development, the development of psychological competence among those who are being educated has become a very important focus (Crotty, 2024). Schools, as the most important educational environment, can take a big step towards educating a healthy, happy, and successful generation by promoting and institutionalizing sports culture among students (Ghasemi-Nejad, 2024). Arts education provides a unique way to address the emotional, social, and cognitive aspects of these transitions. By fostering creativity, self-expression, and collaboration, arts education not only enhances student engagement but also supports their overall development (Sarabis et al., 2024). Physical education plays an important role in promoting physical fitness and overall well-being among individuals of all ages. Physical education is an important element in achieving the main goals of schools to promote physical fitness, well-being, and emotion in students. It engages, motivates, and commits students, which leads to a sustainable and prosperous society (Sherzod and Leonidova, 2023). Most research suggests that economic growth is associated with improved general education and literacy. Vocational and professional training, along

with on-the-job experience, also contributes to job performance and economic growth. In any case, the type of educational system and its goals, programs, and facilities are also quite effective in the rate of economic growth. For example, if the programs have a technical and professional preparation aspect and a limited part of it is allocated to theoretical training and providing university entrance preparations for talented individuals, it will contribute to the economic growth of the society (Ashouri et al., 1402).

Among the limitations of the present study, we can mention the use of expert opinions, which can be affected by economic, social, and occupational conditions. It is suggested that other research methods such as meta-analysis be used.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This research was conducted taking into account all ethical considerations. In order to maintain compliance with ethical principles in this research, an attempt was made to collect information after obtaining the consent of the participants. Participants were also assured of confidentiality in maintaining personal information and presenting results without mentioning the names and identification details of the individuals.

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: In this article, the first author has carried out the research design, data collection, and analysis with the guidance of the second author.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: We hereby thank and acknowledge those who participated in this research.

محله علوم روانشناختي

شايا الكترونيكي: ٢٥٧٦-٢٤٧٩ شایا چایی: ۲۴۶۲-۱۷۳۵

Homepage: http://www.psychologicalscience.ir

ارائه مدل مفهومی تربیت دانشجو معلمان براساس ابعاد روانی، معنوی، بدنی، اجتماعی، اقتصادی و هنری

مهناز امیری فروتقه′، رویا افراسیابی™، بهرنگ اسماعیلی شاد۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران. ۲. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران. ۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران.

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشي

تاريخچه مقاله: دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۶/۱۵ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

كليدواژهها:

انتشار برخط: ۱۴۰۲/۰۸/۰۱

معلمان، تربیت روانی، معنوي،

> هنری، اجتماعي

یافته ها: یافتهها نشان داد مضامین سازماندهنده برای تربیت روانی، تربیت معنوی، تربیت دینی، تربیت اقتصادی، تربیت اجتماعی، تربیت بدنی و تربیت هنری می باشد و مدل طراحی شده برای تربیت فرهنگی دانشجو معلمان بر اساس ساحتهای شش گانه سند تحول مدل مناسبی

تعلیم و تربیت به شکلهای مختلف با موضوع فرهنگ پیوند خوردهاند.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد توجه به تمام ابعاد شش گانه سند تحول میتواند در تربیت دانشجو معلمان نقش مهمی داشته باشد ازاینرو اهتمام ویژه در بکارگیری این سند در آموزش دانشجو معلمان نه تنها معلمانی تربیتیافته بلکه مجهز به مهارتهای تربیتی را آموزش می دهد که می توانند انتقال دهنده تربیتهای شش گانه به دانش آموزان نیز باشد.

زهینه: مقوله معنوی و تربیت روانی و اجتماعی از جمله مهمترین و اساسی ترین ابعاد تعلیم و تربیت به شمار می آید به طوری که تعریف

هدف: این پژوهش با هدف ارائه مدل مفهومی تربیت روانی، معنوی، بدنی، اجتماعی، اقتصادی و هنری دانشجو معلمان انجام شده است.

روش: در این پژوهش با توجه به هدف و ماهیت تحقیق از روش تحقیق ترکیبی از طریق دو روش کیفی و کمّی استفاده شده است جامعه

آماری در بخش کیفی شامل: اساتید و اعضاء هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان استان خراسان رضوی و در بخش کمی، حجم جامعه تمامی

اساتید دانشگاه فرهنگیان در استان خراسان رضوی میباشند. حجم نمونه آماری در بخش کیفی شامل: ۳۰ نفر و در بخش کمی حجم نمونه

بر اساس جدول مورگان ۲۹۱ نفر از اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در استان خراسان رضوی محاسبه شد. ابزار پژوهش در بخش

کیفی شامل مصاحبه نیمه ساختاریافته است و ابزار پژوهش در بخش کمی شامل پرسشنامه محقق ساخته پیرامون تربیت فرهنگی دانشجو معلمان این پرسشنامه دارای ۳۲ سؤال میباشد. جهت تجزیه و تحلیل آماری از روش مدلیابی معادلات ساختاری توسط نرمافزار PLS و

استناد: امیری فروتقه، مهناز؛ افراسیابی، رویا؛ و اسماعیلی شاد، بهرنگ (۱۴۰۲). ارائه مدل مفهومی تربیت دانشجو معلمان براساس ابعاد روانی، معنوی، بدنی، اجتماعی، اقتصادی و هنری. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۱۲۸، ۲۰۹–۲۲۳.

همزمان از تحلیل رگرسیون چندگانه و ضریب همبستگی و تحلیل عاملی استفاده شده است.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۱۲۸، ۱۴۰۲. 16۰<u>۰ استاختی، دوره</u> ۲۲، مجله

مقدمه

نهاد تعلیم و تربیت در هر جامعهای می تواند محور توسعه و رشد آن جامعه باشد، چرا که گستره فعالیت این نهاد، تمام عرصههای زندگی را دربر می گیرد، به ویژه که به مدت چهارده سال (چهار الی هجده سالگی) رشد دانش آموزان را در ابعاد مختلف تحت پوشش قرار می دهد (کشوری محبوب، ۱۴۰۲). آموزش و پرورش به عنوان اساسی ترین نهاد تعلیم و تربیت کشور، زیربنای شخصیت دینی، علمی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نسل آینده است. دستیابی به آموزش و پرورش پویا، موفق و و اجتماعی نسل آینده است. دستیابی به آموزش و پرورش پویا، موفق و مؤثر مستلزم تحول عمیق و ریشهای در این نهاد و تعیین کننده است (نوری،

معلمان کلید انتقال دانش و آموزش به دانش آموزان بودهاند و مجریان اصلی و نقش آفرینان مهم سند تحول و در واقع کار واقعی نظام آموزش رسمی و عمومی کشور هستند. معلم اثربخش معلمی است که با داشتن مهارتها، صلاحیتهای حرفهای و اخلاقی تدریس، علاوه بر فراهم آوردن فضای مناسب برای سایر دانش آموزان، راهی برای اجرای سیاست های صحیح و ارتقای هر یک از دانش آموزان در جنبههای تربیتی و آموزشی باشد (کاظمی، ۱۴۰۲). بهبود کیفیت مهارتهای مرتبط با تربیت روانی، معنوی، علمی، بدنی، اجتماعی، اقتصادی و هنری ، زمینه بهبود مهارتهای فراگیران را مهیا میسازد، بومیسازی و دانش افزایی تجربی زمینه تحقق شاخصهای ساحتهای شش گانه را تسهیل میسازد (موسوی و ستاره، ۱۴۰۰). یکی از مشکلاتی که آموزش و پرورش تاکنون با آن مواجه بوده، توجه تک ساحتی به مقوله تربیت است. تربیت با روند تک بعدی و تک ساحتی برای جامعه آسیبزا است و متأسفانه برخی مدارس و خانوادهها فرزندان خود را تک ساحتی بار می آورند که این روند موجب می شود افراد در آینده منزوی شوند و یا به دیگر مسیرهای انحرافی گرایش بایند (کاظمی، ۱۴۰۲).

یکی از مهارتهای مرتبط با تربیت، تربیت روانی است. ادغام اصول روانشناختی و تأکید بر آموزش فراگیر تأثیر مثبتی بر اثربخشی معلم و نتایج دانش آموزان دارد. گرایشهای روانشناختی شناسایی شده به شکل گیری مربیان توانمند و سازگار فرهنگی که قادر به رسیدگی به نیازهای متنوع دانش آموزان هستند کمک می کند (کروتی، ۲۰۲۴). مطالعات متعدد بر اهمیت شایستگی روانشناختی در موفقیت حرفهای تأکید کردهاند. هاراهاپ

و آردی (۲۰۲۳) در مورد شایستگی ارتباطی معلمان به ویژه در زمینه آموزش زبان انگلیسی تحقیق کردند و اهمیت آن را در ارتباط مؤثر کلاس درس برجسته کردند.

استفاده از اصول معنوی و تربیت معنوی در مدیریت کلاس درس می تواند تأثیرات مثبت و قابل توجهی بر روی فضای یادگیری و رفتار دانش آموزان و حتى معلمان داشته باشد. ترويج ارزشهايي چون صداقت، پشتكار، و مسئولیت پذیری، که از اصول دینی نشأت می گیرند، به دانشجویان معلم کمک میکند تا این ویژگیها را در تمام جنبههای زندگی خود بکار بگیرند (رحیمی، ۱۴۰۳). علاوه بر این، مدیریت کلاس درس با استفاده از اصول دینی می تواند در تقویت روحیه جمعی و همدلی بین دانش آموزان مؤثر باشد. آموزههای دینی که بر اهمیت دستگیری و کمک به دیگران تأکید دارند، می توانند به تقویت همکاری و احترام متقابل در بین دانش آموزان کمک کنند. این نه تنها محیط کلاس را به مکانی دلپذیرتر برای یادگیری تبدیل می کند، بلکه به دانش آموزان کمک می کند تا مهارتهای اجتماعی خود را بهبود ببخشند (سارابیس و همکاران، ۲۰۲۴). همچنین، استفاده از داستانها و مثالهای دینی می تواند به عنوان ابزاری برای آموزش مفاهیم پیچیده و ترغیب دانش آموزان به تفکر انتقادی عمل کند. این روش ها، که دارای بار معنوی و عمیق هستند، می توانند به دانش آموزان کمک کنند تا درک بهتری از مفاهیم مورد نظر داشته باشند و انگیزهی آنها برای یادگیری عمیق تر شود (خشکاب، ۱۴۰۳). ژنگ لی (۲۰۲۳) نشان دادند که محیطهای اجتماعی یادگیری بر سبکهای تفکر معلمان آینده تأثیر می گذارد، و بر اهمیت ایجاد محیطهای یادگیری با شرایطی متعادل برای آنها تأكيد كردند (زنگ و همكاران، ۲۰۲۳). محیطهای اجتماعی یادگیری، بهویژه آنهایی که در برنامههای آموزشی تدریس مبتنی بر دانشگاه هستند، نقطه شروع حرفه تدریس فرد هستند. به طور گستردهای پذیرفته شده است که محیطهای یادگیری نه تنها در پرورش تخصص تدریس معلمان آینده نگر، بلکه در کمک به توسعه حرفه معلمي به عنوان يک کل نقش اساسي دارند (چتین و همکاران، ۲۰۲۲).

یکی از مسائل تربیتی مهم دیگر نیز بعد تربیت اقتصادی است. پودینه و همکاران (۱۳۹۷) به نقش معلمان در دو بعد صرفه جویی و پرهیز از اسراف شامل: آموزش صزفه جویی به دانش آموزان، پرهیز از اسراف به منزله یک وظیفه دینی و شخصی، استفاده از وسایل با کیفیت، عدم آسیبرسانی صرفه

جویی در انرژی، در بعد دوم یعنی فرهنگ سازی اقتصادی نیز به مواردی چون، فرهنگ سازی برای استفاده درست از اموال، تلاش برای حفظ اموال، حمایت از تولید ملی اشاره می کند (پودینه ، ۱۴۰۰). تربیت بدنی و ورزش، بخش مهمی از برنامه آموزشی مدرسه و فرآیند تربیت و پرورش کودک و نوجوانان را تشکیل می دهد. دستیابی به اهداف آموزشی تربیت بدنی در سه حیطه شناختی، عاطفی اجتماعی و روانی –حرکتی فقط از راه بررسی آموزشی، هدفمندی، برنامه ریزی و استفاده از طرح درسی امکان پذیر است و یکی از دروسی است که اگر به طور صحیح برنامه ریزی گردد، نقش مؤثری می تواند در رشد و تکامل دانش آموزان داشته باشد (قاسمی نژاد، ۱۴۰۳).

هنر و ارزشهای زیبایی شناسانهٔ آن در تعلیم و تربیت، ظرفیتهای قابل توجهی برای رشد همه جانبه دانش آموزان و معلمان دارد (سعیدی، ۱۴۰۳). شیخ طاهری و همکاران (۱۴۰۳) نشان دادند که عدم تخصص گرایی حرفهای، تخصص گرایی فاقد اهمیت، فقدان امکانات هنری، فضای محیطی نامناسب، ناکار آمدی سرفصل ها، نامناسب بودن محتوا منجر به ایجاد پدیده، هنر برنامه درسی شانزدایی شده گردید. در این شرایط معلمان با اتخاذ راهبردهای تدریس رفع تکلیفی، همانندپنداری دانش آموزان با این پدیده مقابله می کنند که درنهایت پیامد این پدیده برای نظام آموزشی، اهمیت کاریکاتوری، کودک سازی هنر، دمدستی سازی برنامه هنر، برنامه مهجور مانده و پرورش مقلد، کود کسازی هنر بوده است (طاهری و همکاران، ۱۴۰۲). بنابراین رشد حرفهای معلمان به عنوان مهمترین نیروی انسانی در نظام آموزشی از اهمیت بالایی برخوردار است. موفقیت تلاش های صورت گرفته در زمینه ارتقای تعلیم و تربیت مستلزم رشد حرفهای و افزایش دانش و مهارت دانشجو معلمان است. ازاین رو، در دهه گذشته، کانون بحث و گفتگو در مورد کیفیت مدارس اثربخش به طور فز آیندهای بر رشد حرفه ای معلمان متمرکز شده است. اهمیت «کیفیت توسعه آموزشی و تربیتی » به دلیل تشدید چالشهای پیشروی معلمان در حرفه معلمی و افزایش انتظارات عمومی از «کیفیت آموزشی و تربیتی» است. معلمان نه تنها یکی از متغیرهایی هستند که برای ارتقای نظام آموزشی و تربیتی نیاز به تغییر دارند، بلکه مهمترین عامل ایجاد تغییر نیز محسوب می شوند. بر اساس تحولات صورت گرفته در یک دهه اخیر که از تصویب این سند تحول بنیادین گذشته است، لازم است تا به همسان سازی شاخص

های مطرح شده در این سند با نیازهای روز جامعه پرداخته شود و کاستی هایی که در طی یک دهه اخیر در آن بروز نموده است شناسایی و راهکارهای لازم در جهت بهبود آن ارائه گردد. لذا این پژوهش با هدف ارائه مدل مفهومی تربیت فرهنگی دانشجو معلمان بر اساس ساحتهای شش گانه سند تحول انجام شده است.

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت کنندگان: در این پژوهش با توجه به هدف و ماهیت تحقیق از روش تحقیق ترکیبی از طریق دو روش کیفی و کمّی استفاده شده است. در این طرح ابتدا از لحاظ کیفی موضوع پژوهش با شرکت کنندگان محدود بررسی شده و سپس بر مبنای یافتههای کیفی نسبت به ساخت ابزار مورد نظر اقدام می شود. با توجه به مطالب فوق، در این پژوهش، مطالعه به روشهای ترکیبی، مستلزم گرد آوری و تحلیل داده های کمّی و کیفی است که در آن داده ها به صورت همزمان یا متوالی گرد آوری می شوند. مراحل انجام تحقیق با این طرح، در چهار مرحله، بررسی ادبیات، مطالعه کیفی و مطالعه کمّی انجام گرفت.

جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش مشتمل بر دو گروه است: ۱. در بخش کیفی شامل: اساتید و اعضاء هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان استان خراسان رضوی که دارای مدرک دکتری در علوم تربیتی، محققان علوم اجتماعی و متخصصین امر فرهنگ هستند همچنین حداقل ۱۰ سال سابقه پژوهشی و آموزشی دارند و دارای بیش از ۲۰ سال تجربه آموزشی و تربیتی هستند و در حوزهها و رشتههای علوم تربیتی دارای مقالات پژوهشی هستند در این بخش گرد آوری دادهها به شیوه مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد. حجم جامعه آماری در بخش کیفی در این پژوهش ۳۰ نفر بودند. ۲. در بخش کمی، حجم جامعه تمامی اساتید دانشگاه فرهنگیان در استان خراسان بخرسان نوهی می باشند. حجم جامعه آماری در بخش کمی در این پژوهش شاد. این پژوهش می باشد.

روش نمونه گیری مورد مطالعه در این پژوهش مشتمل بر دو گروه است:

۱. در بخش کیفی با روش هدفمند و از بین کلیه اعضاء جامعه آماری پژوهش افرادی که بیشتر از بقیه اعضاء صلاحیت علمی، پژوهشی و تجربی دارند، انتخاب شده است. ۲. در بخش کمی، به صورت تصادفی نسبی می

یجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۱۲۰۸، ۱۴۰۲

باشند و همان نسبتی که بین تعداد اساتید مدعو و اعضاء هیئت علمی در جامعه آماری پژوهش وجود دارد در نمونه نیز در نظر گرفته شده است. حجم نمونه آماری مورد مطالعه در این پژوهش مشتمل بر دو گروه است: ۱. در بخش کیفی شامل: ۳۰ نفر از اساتید و اعضاء هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان استان خراسان رضوی میباشد که صلاحیتهای لازم جهت انجام مصاحبه را داشتهاند. در بخش کیفی نمونه گیری و انجام مصاحبه تا حد اشباع انجام شده است. ۲. در بخش کمی، حجم نمونه بر اساس جدول مورگان ۲۹۱ نفر از اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در استان خراسان رضوی محاسبه شد.

ب) ابزار

ابزار پژوهش در این پژوهش مشتمل بر دو بخش است: بخش کیفی: ابزار پژوهش در بخش کیفی شامل مصاحبه نیمه ساختاریافته است و اطلاعات جهت مصاحبه اولیه از طریق بررسی مبانی نظری و پژوهشهای انجام شده پیرامون تربیت فرهنگی دانشجو معلمان بر اساس ساحتهای شش گانه سند تحول بنیادین، به دست آمد. برای سنجش روایی مرحلهی کیفی پژوهش حاضر از روش مثلثسازی (سهسویهسازی) استفاده شد. برای سنجش پایایی پژوهش حاضر از روش هولستی استفاده شده است. مقدار پایایی معادل ۹۲ درصد شد که نشان میدهد نتایج پژوهش از قابلیت اعتماد زیادی برخوردار است. بخش کمی: ابزار پژوهش در بخش کمی شامل پرسشنامه محقق ساخته پیرامون تربیت فرهنگی دانشجو معلمان بر اساس ساحتهای شش گانه سند تحول بنیادین بوده است. این پرسشنامه دارای ۳۰ سؤال می باشد و ابعاد تربیت دینی، تربیت اقتصادی، تربیت علمی، تربیت اجتماعی، تربیت بدنی و تربیت هنری را می سنجد. جهت بررسی روایی آن از روایی محتوایی صاحبنظران و روایی صوری استفاده شده است بدین صورت که محتوای پرسشنامه به تأیید ۵ نفر از اساتید حوزه تعلیم و تربیت رسیده است و جهت بررسی پایایی آن از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که کسب نمره آلفای کرونباخ ۱/۸۱ نشان دهنده تأیید پایایی پرسشنامه بوده است. روش تجزیه و تحلیل آماری در این پژوهش مشتمل بر بخش است: بخش کیفی: در بخش کیفی برای حصول اطمینان از روایی بخش کیفی پژوهش و به منظور اطمینان خاطر از دقیق بودن یافته ها از دیدگاه اساتید، مدیران و معلمان مدارس و همچنین مدیران و معاونان سازمان آموزش و یرورش که

در این حوزه خبره و مطلع هستند، استفاده شد. همچنین به طور همزمان از مشارکتکنندگان در تحلیل و تفسیر دادهها کمک گرفته شد. برای تجزیه و تحلیل دادههای کیفی پژوهش از طریق تحلیل محتوا و فرآیند کدگذاری مبتنی بر طرح نظاممند راهبرد نظریه داده بنیاد اشتراوس و کوربین (۱۳۸۵) استفاده شد. در این طرح مراحل تحلیل دادههای کیفی گردآوری شده، از طریق کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری گزینشی انجام شد. در طی این تحلیل ها، از تحلیل محتوا از نوع طبقه ای و همچنین از تکنیک تحلیلی پیشنهادی از سوی استراوس و کوربین (۱۳۸۵) استفاده شد. هنگام تجزیه و تحلیل دقیق دادهها، مفاهیم از طریق کدگذاری، به طور مستقیم از رونوشت مصاحبه شرکت کنندگان و یا با توجه به موارد مشترک کاربرد آنها ایجاد شد. بخش کمی: در این بخش با توجه به سؤالات پژوهش از روشهای آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. برای توصیف دادهها از شاخص مرکزی و پراکندگی مانند میانگین، انحراف معیار و برای تعیین روابط بین متغیرها و ضرایب اهمیت آنها از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، برای رتبهبندی عوامل و مؤلفه ها استفاده شد. برای آزمون صحت مدل نظری تحقیق و محاسبه ضرایب تأثیر از روش مدلیابی معادلات ساختاری توسط نرمافزار لیزرل و همزمان از تحلیل رگرسیون چندگانه و ضریب همبستگی و تحلیل عاملی استفاده شده است برای انجام این کار از دو نرمافزار SPSS24 و PLS استفاده گردید.

یافتههای کیفی

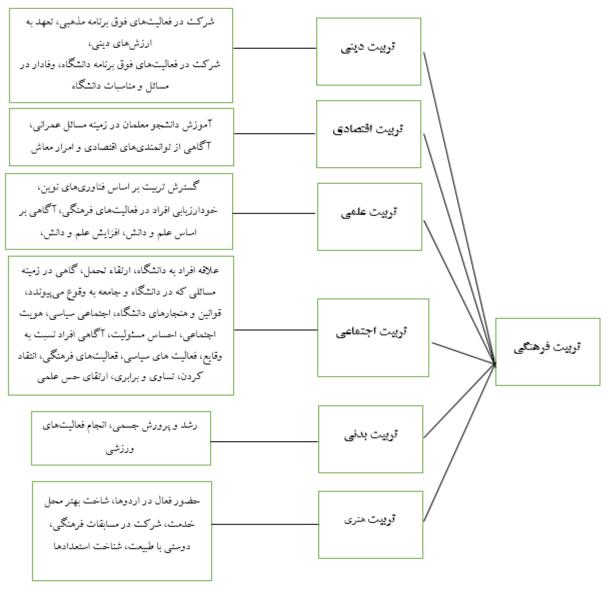
در ادامه جهت تلخیص داده ها، مضامین مشابه و تکراری مستخرج از متن مصاحبه ها و عوامل تربیت فرهنگی مرتبط با موضوع پژوهش با یکدیگر تلفیق و فراوانی آن ها به دست آمده و با استفاده از روش استقرایی اکتشافی مضامین اصلی مشخص گردید. این مرحله در جدول ۱ قابل ملاحظه است. مدل پژوهش

جهت تدوین مدل پژوهش مضامین ترکیب شده، طبق قالب مضامین نهایی در شکل ۱ نشان داده شده است.

مجله علوم روانشناختي، دوره ۲۲ شماره ۱۲۰۸ ۱۲۰

جدول ۱. مضامین سازمان دهنده و پایه مرتبط با عوامل تربیت فرهنگی

ده و پایه مرتبط با عوامل تربیت فرهنگی مضامین پایه	مضامین سازماندهنده	مضمون فراگير		
شر کت در فعالیتهای فوق برنامه مذهبی	-			
تعهد به ارزشهای دینی				
شر کت در فعالیتهای فوق برنامه دانشگاه	تربیت دینی شرکت در فعالیتهای فوق برنامه دانشگاه			
وفادار در مسائل و مناسبات دانشگاه				
آموزش دانشجو معلمان در زمینه مسائل عمرانی	.1			
آگاهی از توانمندیهای اقتصادی و امرار معاش	تربيت اقتصادى			
گسترش تربیت بر اساس فناوریهای نوین				
خودارزیابی افراد در فعالیتهای فرهنگی	تربیت علمی			
آگاهی بر اساس علم و دانش	تربیت عممی			
افزایش علم و دانش				
علاقه افراد به دانشگاه				
ارتقا تحمل				
آگاهی در زمینه مسائلی که در دانشگاه و جامعه به وقوع می پیوندد				
قوانین و هنجارهای دانشگاه				
اجتماعي سياسي		عوامل تربیت فرهنگی		
هويت اجتماعي		3		
احساس مسئوليت -	تربيت اجتماعي			
آگاهی افراد نسبت به وقایع				
فعالیتهای سیاسی				
قعالیتهای فرهنگی				
انتقاد كردن				
تساوی و برابری				
ارتقای حس علمی				
رشد و پرورش جسمی	تربيت بدني			
انجام فعالميتهاي ورزشي				
حضور فعال در اردوها				
شاخت بهتر محل خدمت				
شرکت در مسابقات فرهنگی	تربیت هنری			
دوستی با طبیعت				
شناخت استعدادها				

شکل ۱. مضامین نهایی تربیت فرهنگی

عوامل تربیت فرهنگی و مدل نهایی

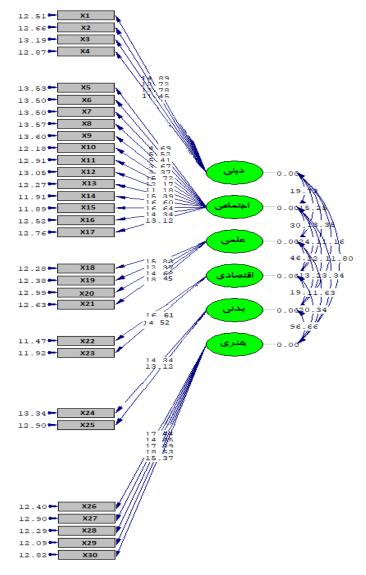
تربیت فرهنگی از طریق ابعاد و مضامین پایه زیر مورد سنجش قرار گرفته است:

پارامترهای اصلی در زیر گزارش شده است: شاخصهای ارزیابی کلیت مدل عاملی در مجموع بیانگر این است که برازش مدل برقرار است به عبارت دیگر همه شاخصها در دامنه مطلوب و دلالت بر مطلوبیت مدل عالی عوامل تربیت فرهنگی دارند.

مدل عاملی عوامل تربیت فرهنگی به صورت مدل عاملی مرتبه دوم تدوین

گردید، بر آوردهای مربوط به این مدل، شامل شاخصهای کلی برازش و

جدول ۲. ابعاد و مضامین پایه تربیت فرهنگی					
مضامين پايه	مفهوم				
تربیت دینی					
تربيت اقتصادى					
تربيت علمي	عوامل تربیت فرهنگی				
تربيت اجتماعي	عواش تربیت عربساتی				
تربيت بدنى					
تربیت هنری					

Thi-square=3.25 , df=285 , P-value=0.00000, RMSEA=0.08 شكل ٢. مدل عاملي عوامل تربيت فرهنگي

جدول ۳. شاخصهای ارزیابی مدل عاملی عوامل تربیت فرهنگی

شاخص برازش هنجار شده	ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد	شاخص برازش تطبيقي مقتصد	شاخص برازش تطبيقي	کای اسکوئر نسبی	درجهآزادی	شاخص
•/٨٨	٠/٠٨	•/VY	•/٩•	٣/٢۵	۲۸۵	مقدار

جدول ٤. مقادير بارهاى عاملي عوامل تربيت فرهنگي

سطح معنى دارى	مقدار بحراني	بار عاملي	مضامين سازماندهنده	سطح معنىدارى	مقدار بحراني	بار عاملی	مضامين فراگير
•/••1	٣/٥٠	٠/۴٨	تربیت دینی	•/••1			
•/••1	4/19	٠/۵٠	تربيت اقتصادى				
•/••1	4/11	•/47	تربيت علمي		۵/۲۵	•/۴۸	تربیت فرهنگی
•/••1	4/49	•/44	تربيت اجتماعي				
•/••1	۲/۳۵	٠/۵٣	تربیت بدنی				
•/••1	٣/۶۵	•/49	تربیت هنری				

یجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۱۴۰۸، ۱۴۰۲

مقادیر بر آورد شده در جدول بالا بیانگر این است که بارهای عاملی مربوط به ابعاد و مضامین سازمان دهنده عوامل تربیت فرهنگی در وضعیت مطلوبی قرار دارند به عبارت دیگر همبستگی عوامل تربیت فرهنگی با ابعاد و مفاهیم سازمان دهنده در حد بالا بر آورد می شوند و نتیجه ابزار سنجش از اعتبار عاملی برخوردار است.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف ارائه مدل مفهومی تربیت فرهنگی دانشجو معلمان بر اساس ساحتهای شش گانه سند تحول انجام شد. یافتهها نشان داد مضامین سازمان دهنده برای تربیت فرهنگی شامل: تربیت دینی، تربیت اقتصادی، تربیت اجتماعی، تربیت بدنی و تربیت هنری می باشد و مدل طراحی شده برای تربیت فرهنگی دانشجو معلمان بر اساس ساحتهای شش گانه سند تحول مدل مناسبی بوده است. پژوهش حاضر با نتایج پژوهشهای کروتی (۲۰۲۴)، سارابیس و همکاران (۲۰۲۴)، قاسمینژاد (۱۴۰۳)، فیشر و همکاران (۲۰۱۸)، شارون (۲۰۱۷) همسو بود. در چشمانداز دائماً در حال تحول آموزش و توسعه حرفهای، پرورش شایستگی روانشناختی در بین افرادی که تحت آموزش قرار می گیرند، به یک کانون بسیار مهم تبدیل شده است (کروتی، ۲۰۲۴). در تبیین یافته ها می توان بیان کرد که پیشرفت های سریع در فناوری، جهانی شدن، و ماهیت در حال تغییر کار مستلزم درک دقیق عوامل روانی است که به عملکرد حرفهای مؤثر کمک می کند. همانطور که جوامع دستخوش دگرگونیهای سریع میشوند، تقاضا برای متخصصان ماهر و سازگار هرگز به این اندازه برجسته نبوده است. فراتر از تخصص فنی، محیطهای کاری معاصر بر اهمیت شایستگی روانشناختی-توانایی درک خود، ارتباط با دیگران و هدایت محیطهای پیچیده اجتماعی-حرفهای- تأکید دارند. این تغییر در تأکید نشاندهنده این است که موفقیت در محیط کار مدرن نه تنها به مهارت فنی بلکه به مهارتهای بین فردی، هوش هیجانی و انعطاف پذیری نیز بستگی دارد. تربیت بدنی و ورزش نقشی حیاتی در سلامت و رشد جسمی، ذهنی و اجتماعی دانش آموزان ایفا می کند. مدارس به عنوان مهمترین محیط آموزشی می توانند با ترویج و نهادینه کردن فرهنگ ورزش در بین دانش آموزان، گامی بلند در جهت تربیت نسلی سالم، شاداب و موفق بردارند (قاسمینژاد، ۱۴۰۳). آموزش هنر یک راه منحصر به فرد برای پرداختن به جنبه های عاطفی،

اجتماعي و شناختي اين انتقالها فراهم مي كند. با تقويت خلاقيت ، بيان خود و همکاری ، آموزش هنر نه تنها تعامل دانش آموزان را تقویت می كند بلكه از پيشرفت كلى آنها نيز پشتيباني مي كند (سارابيس و همكاران، ۲۰۲۴). آموزش هنر تعامل و همکاری اجتماعی را تقویت می کند. پروژه های گروهی و فعالیتهای هنریسازی مشارکتی دانش آموزان را ترغیب می کند تا با هم همکاری کنند ، ایدهها را به اشتراک بگذارند و روابط ایجاد کنند. این فعل و انفعالات در طول انتقال بسیار مهم است ، زیرا به دانشجویان کمک می کند تا احساس تعلق و اجتماع را در محیط جدید خود ایجاد کنند فعل و انفعالات مثبت اجتماعی می تواند احساس انزوا را کاهش داده و یک شبکه پشتیبانی را در مواقع تعویض فراهم کند (فیشر و همکاران ، ۲۰۱۸). تربیت بدنی نقش مهمی در ارتقاء آمادگی جسمانی و بهزیستی کلی در بین افراد در هر سنی دارند . تربیتبدنی یک عنصر مهم در دستیابی به اهداف اصلی مدارس برای ارتقاء آماد گی جسمانی، بهزیستی و احساس دانش آموزان است. دانش آموزان خود را در گیر، انگیزه و متعهد می کند که منجر به ایجاد یک جامعه پایدار و پر رونق می شود (شرزود و لئوننيدونا، ٢٠٢٣). غالب تحقيقات حاكي از آن است كه رشد اقتصادي با بهبود آموزش عمومی و با سوادی مردم ارتباط دارد. آموزشهای شغلی و حرفهای همراه با تجارب ضمن خدمت نیز در کارایی شغلی و پیشرفت اقتصادی مؤثرند. به هر صورت نوع سیستم آموزشی و اهداف و برنامهها و امکانات آن نیز در میزان رشد اقتصادی کاملاً مؤثر است مثال اگر برنامه های جنبهی آمادگی فنی و حرفهای داشته باشد و بخش محدودی از آن به آموزشهای تئوریک و فراهم کردن مقدمات ورود به دانشگاه برای افراد مستعد اختصاص یابد به رشد اقتصادی جامعه کمک خواهد کرد (عاشوری و همكاران، ۱۴۰۲).

از محدودیتهای پژوهش حاضر می توان به استفاده از آراء صاحب نظران اشاره کرد که می تواند تحت تأثیر شرایط اقتصادی، اجتماعی و شغلی آن قرار گیرد. پیشنهاد می گردد از سایر روشهای پژوهشی مانند فراتحلیل استفاده شود.

ملاحظات اخلاقي

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این پژوهش با درنظر گرفتن تمام ملاحظات اخلاقی انجام گرفت. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی میباشد.

نقش هر یک از نویسندگان: در این مقاله نویسنده اول طرح پژوهش، جمع آوری دادهها و تجزیه تحلیل را با راهنمایی نویسنده دوم انجام داده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می دارند که در نتایج این پژوهش هیچ گونه تضاد منافعی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدینوسیله از کسانی که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می گردد.

منابع

پودینهزاده، ح؛ رضوان، مهرام. (۱۴۰۰). مسئولیت پذیری اجتماعی مدرسه؛ مطالعهٔ موردی: دو مدرسهٔ متوسطهٔ دخترانهٔ شهر مشهد. رویکردهای نوین آموزشی، ۱۲(۲)، ۹۵-۱۰۲.

https://pantajournals.ir/buy.aspx?id=100353&t=1 خشکاب، شهربانو. (۱۴۰۳). شناسایی و اولویتبندی مؤلفههای اصلی مبانی حسکاب، شهربانو. (۱۴۰۳). موزش عالی ایران؛ با تأکید بر انتظارات دولت. مجلس و راهد د، (۱۱۷)، ۴۹۵–۴۹۵.

https://doi.org/10.22034/mr.2022.5402.5163

رحیمی، احمدی امیر آبادی؛ امیر حسین، کریمی؛ امیری، بنیامین. (۱۴۰۳). تأثیر استفاده از اصول دینی در مدیریت کلاس درس. همایش پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران، ۱۹۷۹–۲۱۹۶.

http://noo.rs/8gPaR

سعیدی. (۱۴۰۳). هنر و زیبایی شناسی در مدرسه: رهاورد دیدگاه رودلف اشتاینر در مدارس والدورف. آموزش پژوهی، ۱۰(۳۸)، ۴۲–۵۳.

https://researchbt.cfu.ac.ir/article_3806.html?lang=fa طاهری، ش؛ شفیعی سادات، س؛ باباییکرمی، حدیث. (۱۴۰۳). چگونگی بازنمایی عرصه هنر در میدان مدرسه از منظر معلمان؛ (مورد مطالعه: مدارس شهر تهران). جامعه پژوهی فرهنگی.

doi.org/10.30465/SCS.2024.49137.2862 عاشوریبنهزمینی، میترا. (۱۴۰۲). نقش آموزش و پرورش در تربیت اقتصادی

دانش آموزان. تحقیقات راهبردی در تعلیم و آموزش و پرورش، ۴(۱)، ۳۰۴–۲۸۷

http://noo.rs/73RP8

قاسمی نژاد. (۱۴۰۳). ورزش در مدرسه: گامی بلند برای آیندهای سالم و موفق. کنفرانس پژوهشهای مدیریت، تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش، ۱۱٬۵۱۰-۱۰۶۱۰۸.

http://noo.rs/gWAcw

کاظمی. (۱۴۰۲). سند تحول بنیادین رمز مدرسه دوست داشتنی من. مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (مؤسسه آموزش عالی نگاره)، ۱۲-۱. https://www.noormags.ir/view/en/articlepage/2061732 کشوری محبوب. (۱۴۰۲). بررسی بهرهوری و ارتقا در آموزش و پرورش همگام با نظامهای شش گانه سند تحول بنیادین. پیشرفتهای نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۱۹۲۹(۶)، ۱۲۴-۲۱۴.

http://noo.rs/HeeMS

موسوی، ستاره. (۱۴۰۰). بررسی وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهلمان مهارتهای مرتبط با ساحتهای شش گانه سند تحول بنیادین در معلمان دوره ابتدایی، پژوهش و نو آوری در آموزش ابتدایی، ۱۲۰-۷۰-۷۰. https://dorl.net/dor/20.1001.1.26765500.1398.1.2.6.8 نوری، منیره؛ و لعلی. (۱۴۰۲). بررسی نقش و جایگاه معلمان در بهبود و اجرای طرح ساحتهای شش گانه در سند تحول بنیادین. پیشرفتهای نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۱۹(۶)، ۲۹۷-۲۹۷. http://noo.rs/7fmy7

References

Saeedi. (2024). Art and Aesthetics in School: The Application of Rudolf Steiner's Perspective in Waldorf Schools. Educational Research, 10(38), 42-53.

https://researchbt.cfu.ac.ir/article_3806.html?lang=fa

Mousavi, & Setareh. (2020). Investigating the current and desired status of skills related to the six areas of the Fundamental Transformation Document in elementary school teachers. Research and Innovation in Elementary Education, 1(2), 57-70. https://dorl.net/dor/20.1001.1.26765500.1398.1.2.6

Noori, Munirah, & Lali. (2023). Investigating the role and position of teachers in improving and implementing the six areas plan in the Fundamental Transformation Document. New Advances in Psychology, Educational Sciences and Education, 61(6), 297-310. http://noo.rs/7fmy7

Ashuri-Bane-Zamini and Mitra. (2023). The role of education in the economic training of students. Strategic Research in Education, 4(1), 287-304. http://noo.rs/73RP8

Ghasemi-Nejad. (2024). Sports in school: A long step for a healthy and successful future. Conference on Management, Education and Training Research in Education, 1(1), 10608-10614. http://noo.rs/gWAcw

Fisher, E., Law, E., Dudeney, J., Palermo, T. M., Stewart, G., & Eccleston, C. (2018). Psychological therapies for the management of chronic and recurrent pain in children and adolescents. Cochrane database of systematic reviews(9). https://doi.org/10.1002/14651858.CD003968.pub5

Kruty, K., Zdanevych, L., Desnova, I., Blashkova, O., & Zameliuk, M. (2024). The Main Trends in the Formation of Psychological Competence in the

- Process of Teacher Training. Academia(35-36), 50-72. https://doi.org/10.26220/aca.5002
- Saribas, S., & Coskun, N. (2024). Local environmental experiences of middle school students in art education in Turkey. Education 3-13, 52(8), 1148-1163.
 - https://doi.org/10.1080/03004279.2022.2137377
- Sherzod, N., & Leonidovna, M. N. (2023). ORGANIZATION OF CLASSES IN PHYSICAL EDUCATION CLUBS. International Journal of Advance Scientific Research, 3(12), 95-101. https://doi.org/10.37547/ijasr-03-12-18
- Zeng, J., Li, Z., & Li, B. (2023). The Role of Learning Environments in Shaping Prospective Teachers' Thinking Styles. Futurity Education, 3(4), 255-268. https://doi.org/10.57125/FED.2023.12.25.15